वेशन्तः,[1] वेश्म, [2]विटपः-विष्टपम्-त्रिविष्टपम्, विशिपम्, विशालम्, [4]विश्वम्।

(1611) "विष विप्रयोगे" (IX-क्र्यादिः-1526. अक. अनि. पर.)

'विप्रयोगे विषेः क्र्यादेर्विष्णातीति पदं भवेत्।' (श्लो. 175) इति देवः।

वेषकः-षिका, वेषकः-षिका, विविक्षकः-क्षिका, वेविषकः-षिका;

वेष्टा-वेष्ट्री, वेषयिता-त्री, विविक्षिता-त्री, वेविषिता-त्री;

इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि दैवादिकतुष्यतिवत् (758) ज्ञेयानि। शतरि विष्णन्-ती, इति विशेषः।

"विष्णाति इति प्रयोगे समुपलब्धे सत्येव निर्णयो धातोरस्य शक्यः कर्तुम्" इति पा. धा. समीक्षा।

(1612) "विषु सेचने" (I-भ्वादिः-698. सक. अनि. पर.)

'सेवने' इति धातुकाव्यव्याख्यापाठः (1-88)।

'.....विषेः वेषति सेचने॥' (श्लो. 174) इति देवः।

"आर्याणामुदित्, द्रमिडानां लदित्" इति धनपालः। 'पुषादि—' (3-1-55) इत्यत्र सुधाकरः—'द्रमिडानामविषत्, आर्याणां तु 'शल इगुपधात्—' (3-1-45) इति अविक्षत् इति नन्दी" इति पुरुषकारे इति (श्लो. 175)।

---

1. 'जृविशिभ्यां झच्' (द. उ. 6-17) इति झच्प्रत्यये, 'झोऽन्तः' (7-1-3) इत्यन्तादेशे च रूपमेवम्। वेशन्तः पल्वलः।

2. 'विटपविष्टपविशिपोलवाः' (द. उ. 7-12) इति कपन्प्रत्यये निरूढः। शकारस्य टकारो निपातनात्। तेन विशन्त्यस्मिन् पक्षिण इति विटपम्=शाखावयवः। अस्यैव धातोः षकारेऽन्तादेशे तुडागमश्च निपात्यते। विशन्त्यस्मिन् पुण्यकृत इति विष्टपम्=पुण्यकृतां स्थानम्। त्रिविष्टपम्=स्वर्गः। अस्यैव धातोः प्रत्ययादेरित्वं निपात्यते। तेन विशिपम्=वेश्म, आसनं च इत्यर्थः। पद्मं चेत्येके।

3. औणादिके (द. उ. 8-115) कालच्प्रत्यये एवं रूपम्। विशन्ति तस्मिन् बहवोऽनेनेति विशालं प्रथु। वस्तुतः 'वेः शालच्—' (5-2-28) इति वेः शालच्प्रत्ययेनैव सिद्धमिदम्।

4. औणादिके (द. उ. 8.-125) क्वनप्रत्यये रूपम्। विशति तस्मिन् सर्वम् इति विश्वम्।